

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 9.3.2010
KOM(2010) 82 slutlig

2010/0050 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om rätt till tolkning och översättning i brottmål

MOTIVERING

1. INLEDNING

1. Detta förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv syftar till att inrätta gemensamma miniminormer när det gäller rätten till tolkning och översättning i brottmål i hela Europeiska unionen. Förslaget är den första av en rad åtgärder som anges i den färdplan för ett stärkande av processuella rättigheter som rådet antog den 30 november 2009, i vilken kommissionen uppmanas att lägga fram förslag för att ta itu med frågorna steg för steg. Detta tillvägagångssätt förefaller nu vara det bästa, och det kommer att bidra till att gradvis stärka det ömsesidiga förtroendet. Det här förslaget bör därför ses som ett led i ett lagstiftningspaket som kommer att läggas fram under de närmaste åren, genom vilket miniminormer införs om rättssäkerhetsgarantier i brottmål i Europeiska unionen.

2. Förslaget syftar till att stärka rättigheterna för misstänkta som inte förstår eller talar rättegångsspråket. Gemensamma miniminormer rörande dessa rättigheter kommer att underlätta tillämpningen av principen om ömsesidigt erkännande, och leder på så sätt till ett bättre rättsligt samarbete mellan medlemsstaterna och EU.

3. Förslaget liknar och ersätter det förslag som lades fram som utkast till rambeslut den 8 juli 2009[1]. Texten behandlades i arbetsgrupper i rådet. En överenskommelse om en allmän strategi nåddes vid rådets (rättsliga och inrikes frågor) möte den 23 oktober 2009, men eftersom tiden inte räckte till för ett antagande före den 1 december 2009, dvs. den dag då Lissabonfördraget trädde i kraft, blev förslaget inaktuellt.

4. När det gäller den rättsliga grunden vilar detta förslag på artikel 82.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. I denna artikel anges följande: *”Om det är nödvändigt för att underlätta det ömsesidiga erkännandet av domar och rättsliga avgöranden samt polissamarbete och rättsligt samarbete i sådana straffrättsliga frågor som har en gränsöverskridande dimension, får Europaparlamentet och rådet genom direktiv i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet fastställa minimiregler. I dessa minimiregler ska skillnaderna mellan medlemsstaternas rättsliga traditioner och rättssystem beaktas.*

   De ska omfatta

   a) ömsesidig tillåtlighet av bevis mellan medlemsstaterna,

   b) personers rättigheter vid det straffrättsliga förfarandet,

   c) brottsoffers rättigheter,

   d) […].”

   För att det ömsesidiga erkännandet ska fungera väl är ömsesidigt förtroende en nödvändighet. En viss grad av förenlighet är nödvändig för att göra det möjligt att förbättra det ömsesidiga förtroendet och därmed samarbetet.

[1] KOM(2009) 338, 8.7.2009.

5. Rätten till tolkning och översättning, som grundar sig på Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (nedan kallad *Europakonventionen*) och likaså kan härledas från EU:s stadga om de mänskliga rättigheterna[2], är en förutsättning för att en misstänkt eller tilltalad som saknar tillräckliga kunskaper i rättegångsspråket ska kunna förstå vad han anklagas för och följa förfarandet. I enlighet med Europakonventionen ska tolkningen och översättningen tillhandahållas utan kostnad.

6. Konsekvensanalys – SEK(2009)915 och sammanfattningen SEK(2009)916: För att erhålla underlag för förslaget i juli 2009 genomförde kommissionen en konsekvensanalys som i tillämpliga delar gäller för föreliggande förslag till direktiv. Rapporten om konsekvensanalysen finns på http://ec.europa.eu/governance/impact/ia_carried_out/docs/ia_2009/sec_2009_0917_en.pdf

2. BAKGRUND

7. Enligt artikel 6.3 i fördraget om Europeiska unionen ska de grundläggande rättigheterna, såsom de garanteras i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, och såsom de följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner ingå i unionsrätten som allmänna principer. Enligt artikel 6.1 i fördraget om Europeiska unionen ska unionen erkänna de rättigheter, friheter och principer som fastställs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna av den 7 december 2000, i dess lydelse efter ändringar i Strasbourg den 12 december 2007, som ska ha samma rättsliga värde som fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och fördraget om Europeiska unionen. I artikel 47 i stadgan om de grundläggande rättigheterna garanteras rätten till en rättvis rättegång, inklusive rätten till rådgivning och att låta sig försvaras. I artikel 48 fastställs att rätten till försvar ska respekteras.

8. Enligt ordförandeskapets slutsatser från toppmötet i Tammerfors[3] bör ömsesidigt erkännande bli en hörnsten i det rättsliga samarbetet, men det påpekas också att ömsesidigt erkännande och ”... en nödvändig tillnärmning av lagstiftningen skulle underlätta […] det rättsliga skyddet av enskildas rättigheter”[4].

9. I kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet av den 26 juli 2000 om ömsesidigt erkännande av slutgiltiga avgöranden i brottmål[5] angavs att ”[det därför måste garanteras att] behandlingen av misstänkta och rätten till försvar inte försämras av att principerna [om ömsesidigt erkännande] tillämpas, utan att förfarandet till och med bidrar till ökad rättssäkerhet”.

---

2 Förklaringarna avseende stadgan om de grundläggande rättigheterna (EUT C 303, 14.12.2007, s. 17) som bifogats till stadgan, anger följande i förklaringen avseende artikel 48: ”Artikel 48 motsvarar artikel 6.2 och 6.3 i Europakonventionen [citat Europakonventionen 6.2 och 6.3]. Enligt artikel 52.3 har denna rättighet samma innebörd och räckvidd som den som garanteras i Europakonventionen.” I artikel 52.3 i stadgan anges vidare följande: ”Denna bestämmelse hindrar inte unionsrätten från att tillförsäkra ett mer långtgående skydd”.

3 15–16 oktober 1999.

4 Slutsats 33.

5 KOM(2000) 495, 29.7.2000.

10. Denna hållning bekräftades i åtgärdsprogrammet för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar i brottmål[6] (nedan kallat åtgärdsprogrammet), som har antagits av rådet och kommissionen. I programmet påpekades att ”det ömsesidiga erkännandet [hänger] nära samman med förekomsten av och innehållet i vissa parametrar som är avgörande för dess effektivitet”.

11. Dessa parametrar omfattar mekanismer till skydd för misstänktas rättigheter (parameter 3) och fastställande av gemensamma miniminormer för att underlätta tillämpningen av principen om ömsesidigt erkännande (parameter 4). Detta förslag till direktiv är ett konkret uttryck för den uttalade målsättningen att förbättra skyddet av individens rättigheter.

12. År 2004 lade kommissionen fram ett övergripande förslag[7] till lagstiftning som inbegriper vissa viktiga rättigheter för tilltalade i brottmål. Detta förslag kunde inte antas av rådet.

13. Den 30 november 2009 antog rådet (rättsliga och inrikes frågor) en färdplan för att stärka misstänkta eller åtalade personers processuella rättigheter vid straffrättsliga förfaranden[8], och föreslog att fem åtgärder skulle antas som omfattar vissa viktiga processuella rättigheter, i form av en gradvis utveckling, och uppmanade kommissionen att lägga fram de förslag som behövs för detta. Den första planerade åtgärden i färdplanen gäller rätten till tolkning och översättning.

14. I Stockholmsprogrammet, som antogs av Europeiska rådet den 10–11 december 2009[9], bekräftades betydelsen av den enskildes rättigheter i brottmål som ett av unionens grundläggande värden vilket är av avgörande betydelse för att upprätthålla förtroendet mellan medlemsstaterna och allmänhetens tillit till EU. I Stockholmsprogrammet hänvisas till färdplanen som en integrerad del av det fleråriga programmet och kommissionen uppmanas lägga fram lämpliga förslag för att färdplanen snabbt ska kunna genomföras.

3. RÄTTEN TILL ÖVERSÄTTNING OCH TOLKNING ENLIGT EUROPEISKA KONVENTIONEN OM SKYDD FÖR DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA OCH DE GRUNDLÄGGANDE FRIHETERNA

15. I artikel 5 i konventionen – Rätt till frihet och säkerhet – anges att:

”(1) Var och en har rätt till frihet och personlig säkerhet. Ingen får berövas friheten utom i följande fall och i den ordning som lagen föreskriver: (…)

(f) när någon är lagligen berövad friheten efter fällande dom av behörig domstol …som ett led i …utvisning eller utlämning.

(2)Var och en som arresteras skall utan dröjsmål och på ett språk som han förstår underrättas om skälen för åtgärden och om varje anklagelse mot honom.”

---

6 EUT C 12, 15.1.2001, s. 10.
7 KOM(2004) 328, 28.4.2004.
8 EUT C 295, 4.12.2009, s. 1.
9 Europeiska rådets slutsatser av den 10–11 december 2009.

(…)

4. Var och en som är arresterad eller på annat sätt berövad friheten skall ha rätt att begära att domstol snabbt prövar lagligheten av frihetsberövandet och beslutar att frige honom, om frihetsberövandet inte är lagligt.”

och i artikel 6 – Rätt till en rättvis rättegång – anges att:

”(3) Var och en som blivit anklagad för brott har följande minimirättigheter:

(a) att utan dröjsmål, på ett språk som han förstår och i detalj, underrättas om innebörden av och grunden för anklagelsen mot honom,

(…)

(e) att utan kostnad bistås av tolk, om han inte förstår eller talar det språk som används i domstolen.”

I Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna fastställs dessa rättigheter i artiklarna 6 och 47–50. I artikel 47 garanteras rätten till en rättvis rättegång, inklusive rätten till rådgivning och att låta sig försvaras. I artikel 48 garanteras respekten för presumtion för oskuld och rätten till försvar[10].

16. Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna har beträffande artikel 6 i Europakonventionen fastställt att den tilltalade har rätt till kostnadsfri tolkning, även vid en eventuell fällande dom, och att han har rätt att motta åtalshandlingarna på ett språk som han förstår, att tolkningen ska vara tillräcklig för att den tilltalade ska kunna förstå ärendets gång och att tolken ska vara kompetent. Att den tilltalade har rätt till kostnadsfri tolkning, även vid fällande dom, fastställdes redan i domen i målet Luedicke, Belkacem och Koç mot Tyskland[11]. I målet Kamasinski mot Österrike[12], fastslogs att den tolkning som tillhandahålls ska vara av tillräckligt hög standard för att den tilltalade ska kunna förstå de anklagelser som riktas mot honom och förvara sig själv. Denna rättighet omfattar dokumentation och de rättegångsförberedande förfarandena. Europadomstolen har också fastslagit att tolkningen ska hålla en ”tillräcklig” standard och att närmare upplysningar om anklagelserna ska delges den berörda personen på ett språk som denne förstår (Brozicek mot Italien[13]). Det är de rättsliga myndigheterna som måste visa att den tilltalade talar rättegångsspråket tillräckligt väl, inte den tilltalade som ska visa att han inte gör det[14]. Tolken ska vara kompetent och domaren ska garantera en rättvis rättegång (Cuscani mot Förenade kungariket[15]).

---

10 Se fotnot 2.

11 *28 november 1978, serie A nr 29. ”*46. Domstolen anser således att den ordinarie betydelsen av […] ”utan kostnad” i artikel 63 e […] bekräftas av ändamålet bakom artikel 6. Domstolen konstaterar att den rättighet som skyddas genom artikel 6.3 e innebär en rätt för var och en som inte kan tala eller förstå det språk som används i domstolen att utan kostnad få hjälp av en tolk, utan att betalning kan utkrävas i efterhand för de kostnader som är förbundna med detta.”

12 19 december 1989, serie A nr 168.

13 19 december 1989, (10964/84) [1989] ECHR 23.

14 ”41[…] de italienska rättsliga myndigheterna borde ha vidtagit åtgärder för att följa […] och därigenom säkerställa att kraven i artikel 6.3 a är uppfyllda, såvida de inte kunnat fastställa att den sökande i själva verket hade tillräckliga kunskaper i italienska för att förstå innebörden av den handling varigenom han

17. I förslaget till utkast till direktiv fastställs minimikrav och det bygger på Europakonventionen och Europadomstolens rättspraxis. Kommissionens reflektionsforum för flerspråkighet och tolkutbildning[16] har lagt fram en rapport med rekommendationer rörande kvaliteten på översättning och tolkning. Denna rapport var resultatet av möten med reflektionsforumet som generaldirektoratet för tolkning organiserade under 2008 för att fastställa huruvida det fanns ett behov av åtgärder, och i så fall vilka. Forumet konstaterade att det fanns ett sådant behov och utarbetade rekommendationer om hur man skulle kunna förbättra tillgången till kompetenta och kvalificerade tolkar i brottmål. Rekommendationerna omfattade ett fortbildningsprogram för rättstolkar och ett system för ackreditering, certifiering och registrering av rättstolkar.

18. Europeiska kommissionens generaldirektorat för översättning har lanserat initiativet om en europeisk masterexamen i översättning. I samarbete med en expertgrupp bestående av framstående akademiker har det utarbetats en referensram, bestående av sex kompetensområden, för universitetsutbildning för översättare. I september 2009 upprättade generaldirektoratet för översättning ett nätverk för översättarutbildningar på mastersnivå i hela EU, för att verka för översättarutbildning av högsta kvalitet, inbegripet specialområdet översättning i samband med rättsliga förfaranden, och för att förbättra inställningen till översättaryrket i alla medlemsstater.

19. De finansieringsmöjligheter som står till förfogande på EU-nivå får vid behov användas för att stödja medlemsstaternas ansträngningar för att uppfylla kraven i denna lagstiftning, särskilt när det gäller statligt finansierade översättnings- och tolkningstjänster.

4. SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

Artikel 1 - Tillämpningsområde

19. Tillämpningsområdet omfattar straffrättsliga förfaranden och förfaranden rörande verkställighet av en europeisk arresteringsorder. Det gäller för var och en från det att han misstänks för brott fram till dess att ett lagakraftvunnet avgörande har meddelats (inklusive eventuella överklaganden). Det bör påpekas att anledningen till att tillämpningsområdet omfattar förfaranden rörande verkställighet av en europeisk arresteringsorder är att rambeslutet om en europeisk arresteringsorder endast tar upp dessa rättigheter i allmänna ordalag. I detta avseende är förslaget en vidareutveckling av artikel 5 i Europakonventionen.

20. Eftersom Europadomstolen genom sin rättspraxis har klargjort att personer som förhörs om eventuell inblandning i ett brott, oavsett om de är formellt anklagade eller inte, bör omfattas av artikel 6 i Europakonventionen, faller även personer som grips eller kvarhålls i samband med en anklagelse om brott in under denna bestämmelse. Dessa rättigheter börjar gälla från den dag då personen delges misstanke om brott.

---

delgavs de anklagelser som riktades mot honom. Handlingarna i ärendeakten eller utsagorna från de vittnen som hördes den 23 april 1989 ger ingen indikation på att så skulle vara fallet. I detta avseende har det därför skett en överträdelse av artikel 6.3 a."

15 24 september 2002, nr 3277/96

16 http://ec.europa.eu/commission_barroso/orban/docs/FinalL_Reflection_Forum_Report_en.pdf

Artikel 2 – Rätt till tolkning

21. I denna artikel fastställs den grundläggande principen att tolkning bör tillhandahållas under såväl utrednings- som rättegångsfasen av förfarandena, det vill säga under polisförhören och rättegångsförhandlingarna, men också i samband med eventuella interimistiska förfaranden samt överklaganden. Detta inbegriper tolkning av informationsutbyte mellan den misstänkte eller tilltalade och hans advokat. Det bör inrättas ett system med hjälp av vilket det kan avgöras om personen behöver tolk och som möjliggör att han kan överklaga ett beslut om att en tolk inte behövs eller ifrågasätta tolkningens kvalitet.

22. Förfaranden som hänger samman med en europeisk arresteringsorder omfattas uttryckligen av denna artikel.

Artikel 3 – Rätt till översättning av väsentliga handlingar

23. Den misstänkte har rätt till skriftlig översättning av väsentliga handlingar, i syfte att säkerställa en rättvis rättegång. I domen i målet Kamasinski mot Österrike[17] konstaterade Europadomstolen att rätten till tolkning omfattade ”dokumentationsmaterial” och att den misstänkte ska ha tillräcklig kännedom om anklagelserna för att kunna försvara sig[18]. De väsentliga handlingarna i brottmål bör därför omfatta själva åtalet och eventuell annan väsentlig dokumentation, till exempel utsagor från nyckelvittnen som är nödvändiga för att den misstänkte i detalj ska förstå ”innebörden av och grunden för anklagelsen mot honom”, i enlighet med artikel 6.3 a i Europakonventionen. Även eventuella häktningsbeslut eller andra beslut om frihetsberövande bör översättas, och det gäller även själva domen, som är nödvändig för att den berörda personen ska kunna utöva sin rätt att begära förnyad prövning (artikel 2 i protokoll 7 till Europakonventionen). Om handlingarna är mycket omfångsrika kan översättningen begränsas till de avsnitt som är relevanta.

24. Vid förfaranden rörande verkställighet av en europeisk arresteringsorder bör även denna översättas.

25. En person kan också avstå sin rätt till översättning under förutsättning att han har fått juridisk rådgivning på förhand.

---

17 19 december 1989, serie A nr 168.

18 ”74. Rätten […] till kostnadsfritt stöd av en tolk omfattar inte endast muntliga uttalanden under rättegångsförhandlingarna, utan även dokumentationsmaterial och de rättegångsförberedande förfarandena. Punkt 3 e (artikel 6.3 e) innebär att en brottsanklagad person som inte kan förstå eller tala det språk som används i domstolen har rätt att utan kostnad få hjälp av en översättare eller en tolk för översättning eller tolkning av alla de handlingar respektive uttalanden i målet som han måste förstå eller få överförda till rättegångsspråket för att komma i åtnjutande av en rättvis rättegång. […] Punkt 3 e (artikel 6.3 e) går emellertid inte så långt som till att kräva en skriftlig översättning av all skriftlig bevisning eller alla officiella handlingar i förfarandet. Det tolkningsstöd som tillhandahålls bör göra det möjligt för den tilltalade att förstå anklagelserna mot honom och att förvara sig, bland annat genom att kunna lägga fram sin version av vad som inträffat för domstolen. Med hänsyn till vikten av att den rättighet som fastställs i punkt 3 e (artikel 6.3 e) är konkret och effektiv, begränsar sig de behöriga myndigheternas förpliktelse inte till att utse en tolk utan kan även omfatta en viss grad av efterföljande kontroll av om den tolkning som tillhandahållits varit tillräcklig, om de görs uppmärksamma på problem i specifika fall (se domen i Artico-målet).”

Artikel 4 – Kostnader för tolkningen och översättningen

26. I denna artikel anges att kostnaderna för tolkning och översättning ska täckas av den berörda medlemsstaten. Att den tilltalade har rätt till kostnadsfri tolkning, även vid fällande dom, fastställdes redan i domen i målet Luedicke, Belkacem och Koç mot Tyskland[19].

Artikel 5 – Kvaliteten på tolkningen och översättningen

27. Denna artikel tar upp de grundläggande kraven när det gäller att säkra tolkningens och översättningens kvalitet. Rekommendationer om detta återfinns i den rapport som lagts fram av reflektionsforumet för flerspråkighet och tolkutbildning[20].

Artikel 6 – Klausul om upprätthållande av skyddsnivån

28. Syftet med denna artikel är att se till att fastställandet av gemensamma miniminormer i enlighet med detta direktiv inte leder till sänkta normer i vissa medlemsstater och att de normer upprätthålls som fastställs i Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, stadgan om de grundläggande rättigheterna och i andra relevanta bestämmelser i internationell rätt. Det står medlemsstaterna fritt att fastställa högre normer än de man enats om i detta direktiv.

Artikel 7 – Genomförande

29. Enligt denna artikel ska medlemsstaterna genomföra direktivet senast den xx/xx/20xx och, senast samma dag, överlämna texten till de bestämmelser varigenom rambeslutet införlivas med nationell rätt till rådet och kommissionen.

Artikel 8 – Rapportering

30. 12 månader efter genomförandet ska kommissionen lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet, med en bedömning av i vilken utsträckning medlemsstaterna har vidtagit nödvändiga åtgärder för att följa detta direktiv och, om nödvändigt, med bifogade lagförslag.

Artikel 9 – Ikraftträdande

31. I denna artikel anges att direktivet träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

---

19 ”46. Domstolen anser således att den ordinarie betydelsen av […] ”utan kostnad” i artikel 63 e […] bekräftas av ändamålet bakom artikel 6. Domstolen konstaterar att den rättighet som skyddas genom artikel 6.3 e innebär en rätt för var och en som inte kan tala eller förstå det språk som används i domstolen att utan kostnad få hjälp av en tolk, utan att betalning kan utkrävas i efterhand för de kostnader som är förbundna med detta.”

20 Se fotnot 14.

5. SUBSIDIARITETSPRINCIPEN

32. Målet med detta förslag kan inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna själva, eftersom det syftar till att främja det ömsesidiga förtroendet dem emellan, och därför är det viktigt att enas om gemensamma miniminormer som är tillämpliga i hela Europeiska unionen. Förslaget kommer att tillnärma medlemsstaternas materiella processlagstiftning om tolkning och översättning i brottmål i syfte att skapa ömsesidigt förtroende. Förslaget är därför förenligt med subsidiaritetsprincipen.

6. PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

33. Förslaget överensstämmer med proportionalitetsprincipen, eftersom det inte går utöver det minimum som krävs för att uppnå det uppsatta målet på europeisk nivå och vad som är nödvändigt för det ändamålet.

2010/0050 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om rätt till tolkning och översättning i brottmål

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 82.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag[21],

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till medlemsstaternas parlament,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande[22],

med beaktande av Regionkommitténs yttrande[23],

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

(1) I artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna fastställs rätten till en rättvis rättegång, inklusive rätten till rådgivning och att låta sig försvaras. I artikel 48 i stadgan garanteras respekten för presumtion för oskuld och rätten till försvar.

(2) Gemenskapen har satt som mål att bevara och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. Enligt slutsatserna från Europeiska rådets möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999, särskilt punkt 33 i dessa, bör principen om ömsesidigt erkännande bli en hörnsten i det rättsliga samarbetet på både det civilrättsliga och det straffrättsliga området inom unionen.

(3) Den 29 november 2000 antog rådet i enlighet med slutsatserna från Tammerfors ett åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar i brottmål[24]. I inledningen till åtgärdsprogrammet förklaras att ömsesidigt erkännande ”bör göra det möjligt att förstärka samarbetet mellan medlemsstater, men också att förstärka skyddet av personers rättigheter”.

---

21 EUT C , , s. .
22 EUT C , , s. .
23 EUT C , , s. .
24 EUT C 12, 15.1.2001, s. 10.

(4) Genomförandet av principen om ömsesidigt erkännande av domar i brottmål förutsätter att medlemsstaterna har förtroende för varandras straffrättsliga system. Omfattningen av det ömsesidiga erkännandet är i hög grad beroende av en rad parametrar, bland annat ”mekanismer till skydd för […] misstänktas rättigheter”[25] och gemensamma miniminormer för att underlätta tillämpningen av principen om ömsesidigt erkännande.

(5) Ömsesidigt erkännande kan bara fungera effektivt i en anda av tillit, där inte endast de rättsliga myndigheterna utan alla aktörer i den straffrättsliga processen likställer avgöranden av rättsliga myndigheter i andra medlemsstater med avgöranden som meddelas i den egna staten. Detta förutsätter förtroende, inte bara för innehållet i andra parters bestämmelser, utan också för tillämpningen av dem[26] .

(6) Även om alla medlemsstater är parter i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, har erfarenheten visat att detta i sig inte alltid räcker för att skapa tillräckligt förtroende för andra staters straffrättsliga system.

(7) Enligt artikel 82.2 i fördraget ska det fastställas minimiregler som ska tillämpas i medlemsstaterna för att underlätta det ömsesidiga erkännandet av domar och rättsliga avgöranden samt polissamarbete och rättsligt samarbete i sådana straffrättsliga frågor som har en gränsöverskridande dimension. Gemensamma miniminormer kommer att leda till ökat förtroende för alla medlemsstaters straffrättsliga system, vilket i sin tur bidrar till ett effektivare rättsligt samarbete i en anda av ömsesidigt förtroende.

(8) Den 30 november 2009 antog rådet färdplanen om processuella rättigheter, i vilken kommissionen uppmanades lägga fram förslag för att stegvis ta itu med frågorna om rätt till tolkning och översättning, rätt till information om rättigheter, rätt till juridisk rådgivning före och under en rättegång, rätt för en anhållen person till kommunikation med familjemedlemmar, arbetsgivare och konsulära myndigheter och skyddsåtgärder för utsatta misstänkta personer.

(9) I detta direktiv, som utgör den första åtgärden enligt färdplanen, ska gemensamma normer fastställas för tolkning och översättning i brottmål för att stärka det nödvändiga förtroendet mellan medlemsstaterna.

(10) Rätten till tolkning och översättning för personer som inte förstår rättegångsspråket följer av artikel 6 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, såsom dessa bestämmelser tolkas av Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna. Direktivet bör främja tillämpningen av dessa rättigheter i praktiken och garantera rätten till rättvisa rättegångar.

(11) Rättigheterna enligt detta direktiv bör också tillämpas på förfaranden rörande verkställighet av en europeisk arresteringsorder. De verkställande medlemsstaterna bör tillhandahålla och stå för kostnaderna för tolkning och översättning för en person som inte förstår eller talar rättegångsspråket.

---

25 EGT C 12, 15.1.2001, s. 10.

26 KOM(2000) 495, 26.7.2000, s. 4.

(12) Den misstänkte eller tilltalade bör bland annat ges möjlighet att redogöra för sin uppfattning av händelserna för sitt juridiska biträde, peka ut de påståenden som han inte är överens om och för sitt juridiska biträde framföra eventuella fakta som kan åberopas till hans försvar.

(13) Om det har beslutats att det inte finns något behov av tolkning eller översättning bör detta beslut kunna ses över. Medlemsstaterna bör garantera den misstänktes eller tilltalades rätt att överklaga ett beslut enligt vilket det inte finns något behov av tolkning, inklusive rätten att överklaga då tolkningen eller översättningen är så bristfällig att det i praktiken innebär att tolkning saknas.

(14) Skyldighet att visa särskild hänsyn mot misstänkta som är i en potentiellt utsatt situation, särskilt till följd av fysiska funktionsnedsättningar som påverkar deras förmåga till effektiv kommunikation, är en förutsättning för en rättvis handläggning av brottmål. De behöriga myndigheterna bör därför se till att dessa personer faktiskt kan utöva de rättigheter som fastställs i detta direktiv, genom att vara uppmärksamma på eventuella faktorer som gör dem sårbara och påverkar deras förmåga att förstå ärendets gång och göra sig förstådda och genom att vidta lämpliga åtgärder för att garantera rättigheterna.

(15) För att rättegången ska vara rättvis krävs att väsentliga handlingar översätts för den misstänkte eller tilltalade. De väsentliga handlingar som bör översättas inbegriper alla beslut om frihetsberövande, åtalet, viktig skriftlig bevisning och alla domar.

(16) En avsägelse av rätten till skriftlig översättning av handlingar bör vara klar och entydig och gäller endast efter det att den berörda personen har fått juridisk rådgivning.

(17) Det bör med olika medel garanteras att tolkningen och översättningen är effektiv, bl.a. genom utbildning av domare, advokater, åklagare, poliser och annan berörd domstolspersonal för att göra dem medvetna om situationen för dem som behöver och erbjuder tolkning.

(18) I detta direktiv bör minimiregler fastställas. Medlemsstaterna bör kunna utvidga de rättigheter som fastställs i detta direktiv för att kunna ge en högre skyddsnivå även i situationer som inte uttryckligen behandlas i detta direktiv. Skyddsnivån bör aldrig underskrida den nivå som anges i Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, såsom dessa bestämmelser tolkas av Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna.

(19) Detta direktiv är förenligt med de grundläggande rättigheterna och följer de principer som erkänns i bland annat Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Direktivet syftar särskilt till att främja rätten till frihet, rätten till en rättvis rättegång och försvarets rättigheter och måste genomföras i enlighet med dessa syften.

(20) Medlemsstaterna bör se till att bestämmelserna i detta direktiv, som motsvarar de rättigheter som garanteras i Europakonventionen om mänskliga rättigheter, genomförs i överensstämmelse med dem och den tolkning av bestämmelserna som gjorts av Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna.

(21) Eftersom målet med införa gemensamma miniminormer inte kan uppnås av medlemsstaterna, varken på central nivå eller på regional eller lokal nivå utan endast kan uppnås på unionsnivå, kan Europaparlamentet och rådet vidta åtgärder i enlighet med artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i den artikeln går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

(22) [I enlighet med artiklarna 1, 2, 3 och 4 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, som är fogat till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, har Förenade kungariket och Irland underrättat rådet om sin önskan att delta i antagandet och tillämpningen direktiv]/[Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa deltar Förenade kungariket och Irland inte i antagandet av detta direktiv och kommer inte att bindas av eller omfattas av tillämpningen av direktivet][27]. I enlighet med artiklarna 1 och 2 i det protokoll om Danmarks ställning som är fogat till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt i Danmark.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1
Syfte och tillämpningsområde

1. I detta direktiv fastställs bestämmelser om rätt till tolkning och översättning i brottmål och förfaranden rörande verkställighet av en europeisk arresteringsorder.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de rättigheter som avses i punkt 1 gäller för var och en som misstänks för brott, från det att vederbörande underrättas av en medlemsstats behöriga myndigheter om de misstankar som riktas mot honom, och fram till dess att ett lagakraftvunnet avgörande har meddelats.

Artikel 2
Rätt till tolkning

1. För att garantera en rättvis rättegång ska medlemsstaterna se till att en misstänkt eller tilltalad som inte förstår och talar rättegångsspråket utan dröjsmål tillhandahålls tolkning av tillräckligt hög kvalitet. Tolkning ska tillhandahållas under förfaranden inför utredande myndigheter och domstolar, också under polisförhör, under alla nödvändiga möten mellan den misstänkte och dennes advokat, under alla domstolsförhandlingar och under eventuella nödvändiga interimistiska förfaranden.

2. Medlemsstaterna ska se till att juridisk rådgivning om nödvändigt tolkas för den misstänkte under hela det straffrättsliga förfarandet.

---

[27] Den slutgiltiga lydelsen av detta skäl i direktivet beror på den faktiska ståndpunkt som Förenade kungariket och Irland kommer att inta i enlighet med bestämmelserna i protokoll nr 21.

3. Medlemsstaterna ska se till att det inrättas ett förfarande för att kontrollera huruvida den misstänkte eller tilltalade förstår och talar rättegångsspråket.

4. Medlemsstaterna ska garantera den misstänktes eller tilltalades rätt att överklaga ett beslut enligt vilket det inte finns något behov av tolkning.

5. Rätten till tolkning inbegriper stöd till personer som lider av hörselnedsättning eller talsvårigheter.

6. När det gäller förfaranden rörande verkställighet av en europeisk arresteringsorder ska medlemsstaterna se till att var och en som omfattas av sådana förfaranden, och som inte förstår förfarandespråket, tillhandahålls tolkning för ändamålet.

Artikel 3

Rätt till skriftlig översättning av väsentliga handlingar

1. Medlemsstaterna ska se till att en misstänkt eller tilltalad som inte förstår rättegångsspråket tillhandahålls skriftlig översättning av alla väsentliga handlingar, av tillräckligt hög kvalitet för att garantera en rättvis rättegång.

2. Till de väsentliga handlingar som ska översättas hör häktningsbeslut och andra beslut om frihetsberövande, åtalet, väsentlig skriftlig bevisning samt domen.

3. Den misstänkte eller tilltalade eller hans advokat kan ge in en motiverad ansökan om översättning av ytterligare handlingar, till exempel skriftlig juridisk rådgivning från den misstänktes advokat.

4. Medlemsstaterna ska garantera den misstänktes eller tilltalades rätt att överklaga ett beslut enligt vilket det inte finns något behov av översättning.

5. När det gäller förfaranden rörande verkställighet av en europeisk arresteringsorder ska medlemsstaterna se till att var och en som omfattas av sådana förfaranden, men inte förstår det språk på vilket den europeiska arresteringsordern är upprättad tillhandahålls en översättning av denna handling.

6. En person som enligt denna artikel har rätt till översättning av handlingar kan avsäga sig denna rätt efter att ha fått juridisk rådgivning i ärendet.

Artikel 4

Medlemsstaternas ansvar för kostnaderna för tolkning och översättning

Medlemsstaterna ska täcka de tolknings- och översättningskostnader som uppstår genom tillämpningen av artiklarna 2 och 3, oavsett utgången av rättegången.

Artikel 5

Tolkningens och översättningens effektivitet

1. Tolkning och översättning ska tillhandahållas på ett sätt som garanterar att den misstänkte eller tilltalade kan utöva sina rättigheter fullt ut.

2. Medlemsstaterna ska erbjuda fortbildning för domare, advokater, åklagare, poliser och annan berörd domstolspersonal, för att säkerställa den misstänktes förmåga att förstå ärendets gång samt öka medvetenheten om tolkarnas och översättarnas roll.

Artikel 6
Klausul om upprätthållande av skyddsnivån

Ingenting i detta direktiv ska ses som en begränsning av eller ett avsteg från förmånligare rättigheter och rättssäkerhetsgarantier som eventuellt följer av Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, andra relevanta bestämmelser i internationell rätt eller av lagstiftningen i medlemsstater som erbjuder en högre skyddsnivå.

Artikel 7
Genomförande

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast … * (* - 24 månader efter den dag då direktivet träder i kraft).

2. När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

3. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de bestämmelser genom vilka skyldigheterna enligt detta direktiv införlivas med deras nationella lagstiftning samt en jämförelsetabell över bestämmelserna i detta direktiv och de nationella bestämmelser som antagits.

Artikel 8
Rapport

Kommissionen ska inom ..... [*36 månader efter det att detta direktiv offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning*] lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet, med en bedömning av i vilken utsträckning medlemsstaterna har vidtagit nödvändiga åtgärder för att följa detta direktiv och, om nödvändigt, med bifogade lagförslag. Rapporten ska också redogöra för framtida kostnadseffekter till följd av de åtgärder som medlemsstaterna vidtagit i enlighet med detta direktiv.

Artikel 9
Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 10

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar *Ordförande*	*På rådets vägnar* *Ordförande*